Ч. 8 (12.664). Львів, вівторок 13. січня 1931. Pocztowa opłata zaplacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

На парляментарній арені.

Промова посла Остапа Луцького на бюджетовій комісії міністерства внутрішніх справ дня 9. січня 1931 року.

Висока Комісіє! Серед світової війни дозріло гасло державно-політичного „права народів". Здійснювали це право і ми, українці. Оружно ми боролися за те, щоби стати господарем своєї долі на своїй землі. Нас перемогли. Ми опинилися, як колись поляки, у кількох чужих державах, між іншим у Польщі. Цей факт витворює надзвичайно тяжке положення для поневоленого народу. У XX. столітті такий факт утруднює також політику держави, що захопила чужу територію, особливо в Польщі, яка з сімома міліонами компактного українського населення бажає за всяку ціну бути чисто-національною державою, не маючи до того обєктивних підстав. Тому то ціла польська політика свариться з дійсністю, є повна всяких фікцій раз-у-раз доводить до трагічної анархії. Раз зацитькується тут українське лихо смішним жонглєрством самої назви нашого народу (рускі, русіньскі) і наших земель (Мало-польска), то знову пробується вбити українську справу термінольоґічним розбиттям нашого населення на племена: бойки, поліщуки, гуцули і т. п. або щонайменше на два зовсім неоправдані українські типи: галичан і волиняків. По нинішній день не введено повітового самоврядування у Галичині зі страху перед українцями. Готові від літ і дуже потрібні самоврядні закони для цілої Польщі даремно ждуть здійснення, бо з огляду на нас і при безпідставній політиці „паньства народовеґо" і для самоврядування на українській території треба би творити вимкові закони, провокацію XX. століття. Навіть у господарській державній політиці безліч чудацтв. Навіть краківський „Час" домагається зміни доброго польського кооперативного закону тільки тому, бо дає він правну підставу також для розвитку української кооперації. Твориться державні збіжеві резерви, але не можна дати до них доступу українським рільничим організаціям. Теж саме є майже державним синдикатом для експорту худоби. При переводженні еміґрації нас треба нищити найнесправедливішим контингентом. Кредитова політика державних банків не може відноситися річево до українського населення і його організацій. Твориться поступові закони про земельну реформу, але годі їх справедливо виконати, бо тоді мали би доступ до панської, буцімто польської землі на українській території передовсім українські селяни. Не можна перевести справедливого закону про шкільництво. Побіч унії з українською єрархією треба творити ще одну церковну унію без української єрархії. Не можна дозволити, щоби українці провадили орґанізовано боротьбу з алькоголізмом, бо така боротьба в межах обовязуючих законів скріплює українців і нищить державний скарб. Перепроваджує держава спис населення, але й його не можна справедливо перевести, бо деж буде тоді підстава для політики „паньства народовеґо"? На фронті закордонної політики, напр. у Лізі Народів мусить представник сучасної Польщі, тобто народу, що перед війною раз-по-раз апелював до почуття справедливости в Европі й Америці, бути головним режисером урядів, що є також заінтересовані в обмежуванні прав національних меншин. Таким чином на кожнім кроці у всій практичній політиці польська політика мусить сваритися з власним законодавством і тенденцією світової справедливости та світового мира, ніяким чином не може зважитися на дійсну і одну *справедливість для всіх своїх горожан*. Польську політику в справах національних меншин знаменувало донедавна те, що вона ані не мала відваги признатися до цілком явного і виразного нищення їх, ані не могла зважитися витягнути консеквенції з дійсности і дати їм, передовсім українцям усього, що їм належиться.

Я вже завважив, яку важку ситуацію витворює для нас приналежність до чужої держави. Прошу завсіди мати на увазі ступінь нашого розвитку, недавну оружну визвольну боротьбу, неупорядкованість сходу Европи, в якому є наш материк, і той зворот польської державної політики до тенденцій політичного макіявелізму та до господарського етатизму, що з природи річи є тут нелегким для самої польської людности, а тим більше для непольських народів. Що серед такої дійсности побіч леґальних українських партій та їх парляментарної репрезентації є ще революційна українська орґанізація — УВО, — це є зрозуміле для всіх і повинні це зрозуміти передовсім поляки. При цій нагоді стверджую, що леґальні українські партії і їх парляментарна репрезентація завсіди старалися тільки леґальними засобами здобути у законодатних установах правну підставу для розвитку українського народу. В краю ми старалися проти всеї ворожої до нас державної політики творити власними силами культурні і матеріяльні цінности. Останнє у деякій мірі нам удалося. Однак усі наші внески в законодатних установах Польщі не дали нам по нинішній день ніякого успіху.

До недавного часу в польській політиці тільки одні вшехполяки мали відвагу признаватися до плянового підготовлення дійсних підстав для „паньства народовеґо", тобто до консеквентного нищення всіх культурних, господарських і соціяльних українських установ та до зведення нас у Польщі до політично безвартісного етноґрафічного піску. Таку ідеольоґію проповідував і в минулому році вшехпольський ідеольоґ Станислав Ґрабський, автор відомої праці „Паньство народове" і автор цілого циклю протиукраїнських статтей у вшехпольській пресі. Одначе здається мені, що навіть вшехполяки не думали, що так скоро найдеться не-вшехпольське правительство у Польщі, яке стопроцентово і брутально відважиться перевести цю ідеольоґію в діло. На жаль це сталося. З польського боку підкреслюється в останнім часі Берестє як найбільшу подію, характеризуючу уряд. Наші посли, запроторені у Бересті, ще не є на волі і тому про цю справу тепер ще не говоримо. Натомість ще яскравіше і зовсім виразно окреслює політику уряду до всього, що українське недавна т. зв. пацифікація Східної Галичини і тому головно про це буду нині говорити.

Літом минулого року почалися на цій території акти саботажу у формі підпалів збіжа та паші на польських фільварках. Годі було зразу знати, чиє це діло. Коли в польській пресі пояснювано їх як акцію української революційної військової орґанізації, „Діло" у повній згоді з президією УНДО виступило проти доцільности такої політики, хочби вона виходила навіть з ідейних мотивів якоїнебудь української орґанізації. Польська влада знала про це наше становище. Згодом усі леґальні українські партії, що стоять на національній основі, видали спільний маніфест до українського народу з заявою, що не беруть на себе ніякої відповідальности за ці саботажі і перестерігають перед ними нарід. У цьому маніфесті всі українські партії застереглися проти цих польських голосів, що домагалися солідарної відповідальности цілої української суспільности за вище названу саботажну акцію. На жаль, все це, як і пізніші інтервенції у всіх чинників влади не могли відвести уряду від невиданого погрому всіх українських культурних і господарських орґанізацій у безлічі сіл кільканацятьох галицьких повітів. Напротязі богатьох тижнів, в XX. столітті, в білий день, умундурована й озброєна поліція з військовими частинами та напів військовими відділами „Стшельца" переходили наші села і при акомпаніяменті т. зв. відплатної акції невідомих чинників польського суспільства, себто серед підпалів і руйнування їх бомбами українських шкіл і господарських установ навіть у Львові, полишали скрізь за собою ніде нечуване і невидане варварське спустостошення. Нині ми вже передали Пану Предсідникові Комісії альбом фотографічних знимок вимовно ілюструючий цю т. зв. пацифікацію. Дозвольте Панове, що зілюструю її ще і словним описом деяких подій, щоби ви могли мати виразне поняття, що при цій нагоді ділося з нами. Це не звичайне Берестя, це Берестя в стократній потузі!

(Тут посол Луцький відчитує яскраві звідомлення з ходу акції карної експедиції в селах Вербів, Голгоче, Мозолівка, Зарваниця, Боків і Богатківці, підгаєцького повіту, разом з описом знущання над послом Яворським, — у Лозівці, збаразького повіту, в Ямниці і Тязові, станиславівського повіту, в Серафинцях, городенського повіту, в деяких селах рогатинського повіту, передовсім у Васютині та самім Рогатині і в Стремені, жовківського повіту — заявляючи, що це тільки доривочні епізоди масової трагедії, якої не можна нічим виправдати.) Ця частина промови, яку з огляду на місце і відомі нам факти пропускаємо, викликала загальне і велике вражіння на цілій Комісії.

„Стверджую — говорив посол Луцький далі — що ані військо ані поліція не шукали саботажистів, тільки замучували людей, названих на готових списках, з якими прийшли в село, проводників культурних і господарських установ.

Wyciąg z protokolu wspólnego z dnia 2. stycznia 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 285 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 25. grudnia 1930 r. do Sygn. VI. I. Pr. 451/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 2. stycznia 1930 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: I. uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 30 grudnia 1930 r. przez Prokur. Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopismo. pt. „Dilo" Nr. 285 z daty Lwów dnia 25 grudnia 1930 r. zawierającego: w artykule pt. „Poczatok je a szczo dali" w ustępie od słów „Aresztuwannia" do „rozwiazane" znamiona zbrodni z § 65a) uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzial. redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 Dzpp. t. j. zasądzenie za przeprzekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu pobudzić do wzgardy i nienawiści przeciw administracji Państwa, co odpowiada znamionom zbrodni z § 65a) uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

Wyciąg z protokolu wspólnego z dnia 23. grudnia 1930 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 282 czasopisma „Dilo" z daty Lwów dnia 19 grudnia 1930 r. do Syg. VI. I. Pr. 435/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 23. grudnia 1930 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18. grudnia 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 282 z daty Lwów dnia 19. grudnia 1930 r. zawierającego: I. 1) w artykule p. t. „Interpelacija" na str. 4 szpalta 3-cia tytuł wraz z artykułem w całości — znamiona zbrodni z § 65a) uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechnienia tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk z 17. XII 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. II. Natomiast uchyla się konfiskatę dokonaną dnia 18 grudnia 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręg. we Lwowie artykułu pt. „Posmertni zhadky" w ustępie od słów „Naslidkom" do „zowsim" umieszczonego w czasopiśmie pt. „Dilo" Nr. 282 z daty Lwów dnia 19. grudnia 1930 r. Uzasadnienie: Ad I. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułu ma na celu pobudzić do wzgardy i nienawiści przeciw administracji Państwa, co odpowiada znamionom zbrodni z § 65a) uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36 i 37 ust. pras jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Ad II. Ponieważ w treści cytowanego artykułu nie znachodzą się znamiona jakiegokolwiek przestępstwa należało konfiskatę uchylić.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

нічим не звязаних з саботажами, нищили їх майно і руйнували українські культурні та господарські установи в безлічі місцевостей, у яких взагалі не було ніяких саботажів. Спосіб переведення акції цими карними експедиціями тут і там залякував навіть деяких польських дідичів. У цім часі ми не могли нічого вдіяти. Навіть ревізори українських кооператив не могли виконувати своїх законних обовязків. Верталися побиті назад до Львова. Конфісковано всякі найобережніші звідомлення про акцію в українських газетах. Інтервенцію митрополита Шептицького у Варшаві збуто нічим. Навіть його проголошено опікуном саботажистів. Пастирського листа всіх українських епископів сконфісковано. Коли українські інституції розсаджувано бомбами, польська преса писала, що це ми самі висаджуємо у воздух свої установи. В „Ділі" сконфісковано спокійний голос в цій справі відомого приятеля Польщі, англійського політика Стіда. Тимчасом дуже близькі до уряду польські часописи могли спокійно виписувати навіть такі очевидні клевети, як те, що українська кооперація фінансує УВО. Санаційне „Слово Польске" у Львові містить горендальні статті, яких зміст і тон роблять на нас враження, що інспірує їх місцева влада.

Які наслідки цієї акції? В українськім громадянстві бачиться у цім зовсім виразну нарешті систему державної політики, яка рішилася виступити у формі відповіди на саботажі проти всіх культурних та господарських надбань конструктивної праці українського населення в Польщі. В нашім народі зросла масово психіка ворожа Польщі, скрізь помічається глибоко заховану жажду пімсти. Завдяки польській пресі зросла й ненависть до українців серед польського населення. Сумніваюся, чи така дійсність є згідна з потребами світа і навіть з польською державною рацією. Які великі втрати принесло це Польщі за границею, про це не треба широко розказувати. Пише про це без упину преса цілого світу. Польща знає опінію в цій справі також офіційних політичних чинників, навіть тих, що в таких чи інших причин не є її ворогами. Ми понесли при цій нагоді великі матеріяльні втрати, але душа нашого народу не звихнулася. Вислід виборів, переведених по тій пацифікації і серед найлютіших виборчих утисків, переконав хіба й уряд, що українців не можна переконати терором. Ще ніколи не впало на українську листу стільки голосів, що цим разом. Що безліч голосів і мандатів загублено по дорозі, це зовсім не зміняє речі.

Коли про ці страшні події заговорив світ і на територію Східної Галичини почали приїзджати представники американських, англійських, німецьких і всесвітніх організацій, влада старалася унеможливити нам збірку матеріялів про цю пацифікацію і кожний наш апель до світа означувала як зраду держави. Серед нашої дійсности ми не можемо відректися апелю до світа. Між іншим ми, посли і сенатори українські, вже вислали в справі останніх карних експедицій петицію до Ліґи Націй. Її принято і скорше чи пізніше вона буде предметом розмов і на цьому форумі. Одначе не дамо вмовити в себе, що ми є обєктом якоїнебудь чужої політики. Є це фікція, якої уряд потребує для себе. Українська політика не була, не є і не буде обєктом чужої держави. Але не можемо також погодитися з тим, щоби визнавати за зраду те, що світ знає про пацифікацію". (Пос. Косидарський (ББ): А в 1919 р. що Ви робили?) Пос. Луцький: „Ще нині можемо за те брати відповідальність".

„Залежить нам рівночасно і на тому, щоби якнайдокладніше познайомити також польське громадянство зі змістом нашого внеску у справі пацифікації, зложеного в сенаті. Безоглядна польська політика проти нас не нинішня. В нашій і в вашій, панове, свідомости є страшні факти з давньої польсько-української історії. Ця справа вже раз підважила польську державність і покінчилася для нас траґедією Переяслава та страшним кінцем промотора гадяцької умови. В повнім почутті історичної ваги справи, маючи за собою повне довіря мільонів нашого народу, виявлене в лицарський спосіб при останніх виборах, опановуючи всі почуття, апелюю отсим до вашого розуму, панове, і запитую вас, пане міністре: Чи ви готові взяти на себе відповідальність за розмір і методи т. зв. пацифікаційної акції з осені мин. року у Східній Галичині, — чи виразна лінія цієї політики проти нас буде проводжена урядом далі, — чи навпаки: уряд готовий признати, що такої політики вести не можна, — чи в такім разі уряд готов покарати всіх винних і то не тільки дрібних виконавців, але й усіх видатних інспіраторів цього злочину та винагородити українцям і їх інституціям усі матеріяльні страти, які при цій нагоді без ніякої їх вини заподіяно.

Бюджет на найближчий рік з брутто видатками на 5,641,000 зол. і спеціяльно бюджет Міністерства Внутрішніх Справ, преліміпуючий витрати на майже 250,000,000, у цім поверх 128,000,000 на саму державну поліцію — є надмірним тягарем для населення Польщі, тягарем таким великим, що його нарід не буде могти далі нести. Це всі розуміють. Зголошується тут внески на дрібні ощадности. Це не поможе. Єдина поважна ощадність у державнім бюджеті може вийти тільки від зовсім інакшої внутрішньої політики в державі, передовсім до національних меншин, отже й до українців.

Ми і на будуче будемо в парляменті пробувати здобути леґальні підстави для кращого життя нашого народу. На цім шляху не видвигаємо ніяких неактуальних справ великої політики. Передовсім мусить щезнути задуха нинішнього дня. Вона не щезне, поки уряд не узгіднить своєї політики з сучасним европейським духом, з богатьома своїми власними законами і передовсім з цими міжнародніми зобовязаннями, які Польща приняла, перебираючи нас у свої межі. Заґарантована нам цими договорами територіяльна автономія є конечним постулятом нашої біжучої практичної політики, від якого не уступимо!

Дотеперішня політика проти українців не може мати довіря з нашого боку. Задля цього ми тут і на пленумі будемо голосувати проти бюджету.

*

Відповідь мін. Складковського подамо в черговому числі.

З польської преси.

„КОРФАНТИ ОБОРОНЦЕМ САБОТАЖИСТІВ".

Під повищим наголовком находимо у „Слові Польскім" ч. 10 з дня 11. ц. м. передову статтю, яку передруковуємо в цілости, лякаючися, що при скорочуванні її та переказуванні змістом можуть найбільш есенціональні місця підпасти конфіскаті. Думаємо теж, що сам підхід до обміркованої у статті справи, її зміст, соковитий стиль і тон є настільки ясні, що та стаття не вимагає ніяких коментарів.

„П. Корфанти перевів у Бересті час на розмовах з б. послами УНДО, зокрема з п. Паліївом, тим самим, який кілька тижнів тому був спрезентований у пресі на фотографії в товаристві шефа УВО п. Коновальця, як один з його найближчих співробітників.

Той-же п. Паліїв, один з герштів саботажної роботи, посаджений до твердині за протидержавні злочини, підчас тих розмов виплакував п. Корфантому до камізольки свої жалі з приводу „метод", які адміністраційні власти приноровлювали у Східній Малопольщі (щоби не псувати „гармонійности", залишаємо територіяльну та національну термінольоґію оригіналу — прим. Ред.) з метою ліквідації саботажної акції. П. Корфанти, перейнявшись глибоко „кривдою" саботажників, відмальованою йому у дантейських красках шефом штабу й аґентом Коновальця, — вийшовши з вязниці вважав за відповідне посвятити один із перших своїх прилюдних виступів, повторених негайно з великим галасом ніби-національною пресою, пропаґанді тої „української" кривди й атаці на державні власти, які зважилися „методами", поданими через п. Паліїва, приборкати роботу саботажників.

„Цілими годинами — пише п. К. — мій український товариш оповідав мені речі просто жахливі про подвиги деяких польських адміністраційних і громадських чинників, як „Стшелєц" і т. п. Заявляв просто, що українці воліли би ендецьке правління... Я прийшов до пересвідчення, що коли би тільки 25 відс. його оповідань полягало на правді, то це свідчило би про те, що наша політика на Сході є фатальна, короткозора і погубна та не приносить нам чести". І дальше пише п. К.: „Про пацифікаційну акцію у Східній Малопольщі говорить нині ціла Польща. На вухо оповідають собі люди страшні подробиці, які розростаються у тихих розмовах до жахливих розмірів. Говорить про них закордон. Пропаґанда ворожих нам чинників використовує цю справу проти нас. Не той шкодить Польщі, хто ці речі осуджує, лише хто їх робить".

Сенс, заключений в останньому реченні моралу п. Корфантого, ясний: Не той шкодить Польщі, хто осуджує пацифікаційну акцію, яка зліквідувала злочинну протидержавну саботажну роботу, лише той, хто ті саботажі присмирив.

Ніжної душі п. Корфантого не потрясає до глибини свідомість нищеного цілими тиж-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. СІЧНЯ 1931.

Е. ОНАЦЬКИЙ.

ЩАСТЯ СТАРЕ ТА НОВЕ.

З новорічних міркувань.

Рим, у січні 1931.

„З Новим Роком, з Новим Щастям!".

Розумію дуже добре, що „з Новим Роком!" Досить лише поглянути на всі ті календарики, що дружньою ґурбою надходять з Анґлії від усіх знайомих анґлійок (традиційний новорічний дарунок), або поглянути на наші грубі українські календарі „Просвіти" та „Червоної Калини", щоби в тому остаточно переконатися.

Але чому власне — „З новим щастям?". Хто власне вигадав, що ми незадоволені своїм „старим щастям", якщо воно було дійсно щастя?... Чи ми вже з природи такі скептичні, що вважаємо, ніби ніякого старого щастя і не було, а було лише саме старе нещастя?

Все може бути! Тіж, що Вам бажають „Нового щастя" бувають звичайно такі лякопічні, (щоби не перейти норми почтової тарифи!), що ніколи не пояснюють, що саме вони розуміють під тим новим щастям. А про „старе" так і зовсім не згадують!

„Ти, — казав Сократ Антифону, — щастям називаєш насолоди, розкоші... А що до мене, то я вважаю, що як Бог нічого не потрібує, то потрібувати небагато — це значить наближатися до Бога. І тому власне, що нема нічого кращого від Бога, то наближатися до нього, значить наближатися до найкращого у світі..." Звідсіля висновок, що щастя, се — наближення до Бога. Це — втрата всіх потреб.

На жаль, ми так звикли, що більшовики нас постійно в цьому значінні „наближають до Бога" і позбавляють „всіх потреб" (до потреби дихати і на світ Божий дивитися включно), що цей Сократовий ідеал, видається, власне належить не так до „нового", як до „старого" щастя"...

В наші, не-сократові часи далеко більше поширена думка, що для щастя — і то власне для нового щастя, бо в старому у нас цього елементу завжди бракувало! — треба трошки грошей. От рівно стільки, щоби купити собі власну хату, до хати приставити гарне авто, а до авта вправного шофера... Що то значить технічний поступ! Ще яких там пятьдесять років тому український поет, гадаючи ощасливити людство, і не думав про шоферів, а хотів лише, бачите, садити „деревлята з медових пряників самих, щоб ніжки стужені свинячі і з чесничком росли на них. Озерцяб там такі стояли: з лемішки-сала береги, а в них вареники пливали, та все гарячі хоч куди... Замість лози рослиб ковбаси... і скрізь криниці з добрим квасом, з таким, щоб в носі закрутив, і чоловік з похмілля часом до отвалу його пив..."

Не заперечую, що й таке щастя, особливо на Радянській Україні, здалосяб, після довгих років більшовицького панування, цілком новим і навіть небезпечним... І не дурно, самі більшовики думають більше про авта, що їх там будує їм такий собі добрий американський „буржуй" — Форд у Нижньому Новгороді, аніж про дрібно-міщанські „вареники", яких за багато було у минулому...

Замість того, анґлійці, наприклад, найважливішим елементом щастя вважають здоровля: щоби бути дійсно щасливим, кажуть вони, не треба ніяких грошей, досить почувати себе сильним і здоровим.

Не маю жадних сумнівів, що для галицьких українців, — зокрема після осінньої „сльоти" та „негоди" минулого року — відчування цілости всіх орґанів тіла і навіть зовнішньої епідерми, може видатися в Новому Році цілком новим щастям...

І не дурно Паскаль сперечався зі стоїками, які запевняли: „Ввійдіть у себе самих, — і там ви знайдете спокій". Неправда, казав Паскаль, — прийдуть хвороби і виведуть вас із себе. Інші знов казали: „Виходьте назовні, шукайте щастя розважуючись". І на це не погоджувався Паскаль, усе думав про хвороби. І мав рацію: ніколи не можна бути певним у сучасних обставинах чи — саме в момент розваги, — не прийде комусь у голову перелічити вам усі ребра, чи заглянути в таке місце, куди звичайно не заглядають...

„Щастя, — казав Паскаль, — не є в нас, чи поза нами: воно в Бозі, в нас і поза нами..." Себто по всіх усюдах. Треба лише його знайти. Алеж усі тільки те і роблять! І іноді находять. Тільки от, не знати, чи вони його находять, чи воно їх находить. Наслідки з тої знахідки, бачите, не завжди певні бувають.

Не дурно щастю тому народні леґенди найчастіше надають вигляд жінки — зрадливої й непевної. Та ще й до того з одним оком на тім...

нами державного маєтку і дорібку громадян держави, нищеного найбільше дикими методами, найбільш варварськими, справді „жахливими подвигами“ підпалячів УВО, засобами, які не „в тих розмовах“, але на наших очах „розросталися до жахливих розмірів“. Не болить п. Корфантого дійсна, погорілищем і руїнами взиваюча пімсти кривда польських громадян, не тільки поляків, але й русинів, які втратили домівки, інвентар, найпримітивніші засоби до життя. Не обурюється п. Корфанти на спомин тих вихоплених із завіс залізничих шин, перерізуваних що-ночі телеграфічних дротів, ставлення громадянина держави в кожній хвилині в обличчю катастрофи, можливости втрата життя. Ні, те все п. Корфантого не зворушує і про те той „великий національний герой“ не хоче памятати.

Але волосся сивіє йому з гуманітарного болю, коли від політичного герщта новочасних вандалів слухає про уроені „кривди“ саботажистів, здрігається, коли чує від берлінського агента про те, як державні власти, в обороні громадян і в імя сили та поваги держави, відважилися рішучою рукою не дозволити на дальші злочини, на поглиблення замішання і хаосу, які могли зробити з нашої дільниці нанова палаючий вулькан, а в його ляві затопити і знищити віковомний твір героїв, вірлят і польського жовніра з листопада 1918 р. І вважає, що колиб хоча „дрібна частина“ з того, що йому Паліїви у Берестю оповідали, було правдою, то „гонор і мораль“ Польщі булиб окриті ганьбою. Тому яка шкода для п. Корфантого і йому подібних, що Паліїви і Коновальці побідно не перевели свого саботажу, що в морі вогню, крови й заліза не перемінили в румовище Східної Малопольщі і що уряд не допустив до того... Тоді панове Корфанті булиб у своїх гуманітарних совістях спокійні і вдоволені. „Гонор і мораль“ Польщі булиб урятовані. Паліївим і Коновальцям не сталась би ніяка кривда.

І віримо — о, глибоко віримо!, — що коли п. Паліїв бачив на обличчі п. Корфантого глибоке зворушення, що малювалося під впливом оповідань про „злочинну“ пацифікаційну акцію державних властей, то бажав поквітувати той сантимент киненням визову й оферти: „Українці воліли би ендецьке правління...“ Так, „ендецьке правління“ не допустило би до „кривди“ саботажистів, та стерігли б „гонору і моралі“ Польщі, як стерігли його в періоді саботажів в 1922 і 1923 рр.

На щастя, нема страху, щоби мрії пп. Корфантого і Паліїва про поворот „ендецького правління“ здійснилися. На щастя, істнує непохитна певність, що нинішне правління зуміє оборонити Польщу перед владою „гонорового“ п. Корфантого і перед саботажем п. Паліїва. І вірити можна, що (нинішне правління — прим. Ред.). швидко зломить уже перо в руках непочитальних і обдертих з тіни відповідальности деляторів, які за найважніше завдання вважають поширювати у світі клевети про Польщу і свідомо шкодити її найважнішим інтересам.

Як згадано на вступі, давати якісь коментарі до такої статті — річ абсолютно зайва. Це лише надзвичайно цікаве видовище, коли санаційні львівські неофіти вмовляють в — Корфантого, що він „боронить українських саботажистів“ і коли підчас цілої великої філіпіки в справі т. зв. пацифікації — ані словом про саму „пацифікацію“ не згадують...!

НАГІНКА
„СЛОВА ПОЛЬСКОГО“ НА Б. ПОСЛА В. ЦЕЛЕВИЧА.

У „Слові Польскім“ з д. 5. ц. м. надруковано слідуючу замітку п. н „Дивна спілка“:

„Справа політичної нагінки на уряд під гаслом „Берестя“ прийняла на терені Східної Галичини (в ориг. Малопольщі — прим. Ред.) дуже характеристичні й гідні уваги наслідки. Оце в суботнішніх числах опозиційної преси, головно на сторінках ендецьких газет, оголошується від довшого часу сердечні чолобитні під адресою д-ра Лібермана, до якого загорівся вогненною симпатією навіть „Звйонзек Галерчикув“. Оноді ендецька преса принесла вістку, зодягнену у вислови великого співчуття для б. берестейського вязня б. посла Целевича, якого буцім то наслідком нервової недуги мусіли перевезти з вязниці карного суду у Львові до психіятричного шпиталю.

Після розсліду справи показується, що інформація ендецьких ґазет є ще одною злобною брехнею. Б. посол Целевич є здоров і цілий, і — як довідуємося, — свята переведе при Казимирівській вулиці, де у свят-вечірню ніч буде в тишині і спокою передумувати той період часу, в якому був політичним представником д-ра Петрушевича у верховній колеґії в УВО, а в серпні 1922 р. на окружному зїзді боєвих референтів УВО перший кинув гасло розпочати саботажну й терористичну акцію у звязку з виборами, переведеними тоді до соймy через Хієно-Пяст. Дальше д-р Целевич буде роздумувати у вязниці над періодом своєї праці на американському терені, коли після своєї втечі у жовтні 1922 року з Польщі, і то в жіночому переодягненні, переводив в Америці збіркову акцію на цілі якнайшвидшого збройного повстання проти Польщі.

Не дивуємося „Центролівові“, що так живо цікавиться психічним здоровлям одного з боєвих типів українського націоналізму. Однак дивною видається нам глибока симпатія, якою загорілася до п. Целевича ендеція. Видно Берестя доконало чудес і нині не треба дивуватися ніяким типам, які у свої братерські обійми бере ендецька партія, коби лише хотіли грати „до спілки“ в протидержавній роботі“.

Ми навмисне навели цю замітку цілістю, щоби вказати як у неї гармонійно повязано: цинізм насмішок над людиною, що переводить Різдвяні Свята за вязничними мурами, і донощицький розмах. Характер „ревеляцій“ про минулу діяльність п. Целевича не залишає жадного сумніву щодо джерела тих „інформацій“

Очевидно, що перевірити правдивість тих інформацій не маємо ніякої змоги: тому теж і не важко кидати „ревеляціями“.

ПЕТИЦІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМ. РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

В закордонній пресі появилися авторитетні інформації про те, що до Секретаріяту Ліги Націй наспіла петиція Української Парляментарної Репрезентації у справі т. зв. пацифікації, переведеної на терені Сх. Галичини у вересні і жовтні 1930 р. Петицію підписали всі українські посли і сенатори. У ній зібрано багато матеріялу, що обіймає 52 сторінки машинового письма.

Цю вістку подала за закордонною пресою вже й польська преса. А відомий українофільний краківський „Ілюстр. Курєр Подз.“ з 11. січня ц. р. украсив її від себе таким вимовним коментарем:

„Треба сумніватися, чи ця петиція найде відгомін у Лізі. Бо першим обовязком меншости є льояльність супроти держави. Колиж держава змушена уживати репресій супроти антидержавних елементів, що виступають явно і злочинно проти тієї держави, то це вже не є тільки її правом, але й обовязком. Тому трудно припускати щоби Ліґа бажала і могла заслонювати своєю протекцією вбивників і підпалячів, що послугуються терором у боротьбі з державою, опираючись на односторонних, пересаджених і неперевірених фактах“.

Відгомін недавних подій у нашому краю
у чужинній пресі.

Англійський щоденник „Менчестер Ґардіян“, що перший із чужинної впливової преси помістив статті власного кореспондента про відому пацифікацію на наших землях, поміщує нові статті члена екзекутиви Міжнародньої Ліги Мира та Свободи п-ні Мері Шіпшенкс, що недавно особисто приїхала до Галичини в товаристві другої делеґатки, щоби перевірити звістки про пацифікаційні події. Вона мала нагоду побувати в наших містечках і селах і не тільки оглядала в них кооперативні крамниці та читальні, але бачила також жертви військових відділів. З усього, що бачила здає дуже подрібне справоздання в статті у згаданім деннику з дня 24. грудня 1930 р

Еміґрантські побажання
і мрії.

У російській еміґрантській паризькій пресі появилось інтервю з наслідником ґен. Кутепова ґенер. Міллером, у якому цей останній висловлюється дуже похвально про орґанізацію та боєвого духа російської „армії“ в Юґославії, якої перегляду він доконав недавно. „Ми готові — казав він — розпочати війну. Чекаємо тільки на прихильні міжнародні відносини і на грошову (!) допомогу, якої не відмовить нам одна з держав, що бажає собі повалення більшовизму та віддання Росії в руки російського народу. Коли Росія повстане проти комуністів, скоро зявимося на границі і потягнувши за собою лави сільського населення, вирушимо на Москву, де зведемо остаточну боротьбу з ворогом нашого краю“.

Такі високопарні й нереальні фрази видає російський ґенерал на еміґрації зараз-же по відомім процесі проти інжинірів у Москві, в обороні яких ставали російські еміґранти і навіть Поанкаре та інші французькі урядові особи. Міллер хоче тим підтвердити мабуть усі сензаційні твердження Криленка про інтервенцію та інтервенційні пляни Франції.

Одночасно у паризькому уирівському „Тризубі“ появився, як доносить польська преса, своєрідний маніфест Андрія Лівицького, що стоїть нині на чолі української уирівської політичної еміґрації. Автор маніфесту звертається до б. українських військових членів армії УНР, з закликом, щоби вони були ві зброєю в руках проти більшовицької диктатури на Україні. Рік 1931 — говориться у маніфесті, — буде переломовим і принесе волю Україні“.

Як бачимо, то серед політичної еміґрації робиться відповідний настрій. Чи не на те, щоби більшовики мали добру нагоду підготовляти та переводити нові політичні монстрпроцеси і засуджувати масово невинних, але для української культури цінних людей за звязки з закордонними центрами, що бажають інтервенції. Ті, що видають „манифести“ нічим себе не наражують, але за те там, на Україні, вони вганяють такими „фаерверками“ сотні корисних для української культури людей до тюрми, паралізуючи таким чином їхню творчу енерґію та насилаючи на весь український національний рух репресії.

—о—

І була, кажуть, у тої жінки-щастя дитина, одна-однісінька. І якось так трапилося, що загубилася та дитина. І от щастя блукає тепер по світу та за своєю дитиною шукає. Спина у щастя не згинається, око високо на голові вгору дивиться, от, щастя і хапає наомацьки, кого прийдеться. Візьме у руку, та й почне обережненько вгору підносити, аж поки до ока не піднесе. А вже як побачить, що то не її дитина, та як кине, як гримне об землю! Дехто виживе, а дехто і ноги простягне. Так оповідає про щастя народня леґенда. І має вона на увазі таких людей, що ціле життя, ніби жили щасливо, а потім нараз загинули страшною смертю, нещасливою. І має на увазі також людей злих і неморальних, що їх ніби пестить підсліпкувате щастя.

Проблема відношення між моральністю життя і щастям віддавна цікавила людство. Велике зацікавлення викликала завжди історія Креза та Полікрата, що були такі щасливі за життя, але зазнали великого нещастя саме перед смертю. Хто не знає античного оповідання про Полікратовий перстень, що його самоський тиран викинув у море, аби відвернути від себе завелике щастя, аби бодай щось втратити в свому житті? Але на слідуючий день рибалки спіймали рибу в морі, принесли її Полікратові і в шлунку віднайшовся Полікратовий перстень. А проте після всієї тої слави й багацтва, що супроводили ціле Полікратове життя, щастя таки відвернулося від його, і він загинув розпнятий сатрапом Лідії. Або Крез, що його імя стало синонімом взагалі багатої людини. Крез був дуже побожний і робив усе що приписувала тодішня релігія, і тому саме його загибіль викликала загальний жаль і нарікання. „Народ не міг собі виявснити, щоби монарха, який був такий побожний за ціле своє життя, боги нараз покинули саме в той момент, коли він найбільше потребував їхньої помочі“ (Масперо „Народи Сходу“).

Але чи в дійсності їх долю можна вважати нещасливою? Чи в дійсності, як справедливо запитує Метерлінк, ми можемо вважати нещасливою долю Едипа, Жанни Д'Арк і Агамемнона? Ми забуваємо мимоволі про ціле їх життя і звертаємо увагу лише на останні їх кроки на життєвому шляху, що привели до смерти. Алеж смерть ніколи не буває щасливою в очах тих, які ще не хотять вмирати. Тому ми мусимо думати про щастя цілого життя, а не про нещастя смерти.

Або краще про це зовсім не думати! Людина згадує про зуби, коли вони починають її боліти. Людина піклується про щастя, коли вже її зустріло нещастя. А до того — вона про нього не думає, вона живе! Вона віддається бурхливому потокові життя, і саме в несамовитості хвилин находить свою насолоду, бо відчуває, що бореться з нею і що її перемогає.. Ах, яке це щастя — перемогати!

Але для того треба добре знати, за що хто змагається! Для того треба мати свою велику ідею, — ідею, що знялася би над дрібним себелюбством, над байдужістю, над карієризмом, — що запалювала би серце і мозок, і в їх полумі перетоплювала би всі щоденні злидні — в гартуванні одного великого моменту.

Дай Боже всім нам такого Нового Щастя!

З життя наших установ.

Кружок „Рідної Школи" ім. Т. Шевчека на Стрийськім передмістї у Львові.

В неділю 28-ого грудня 1930-ого р. відбулися чергові Загальні Збори Кружка „Р. Шк." ім. Т. Шевченка у Львові у власнім будинку Кружка при ул. Супінського ч. 23. Цей раз уступаюча Старшина могла похвалитися перед Зборами відрадним фактом передачі нововибудованої школи для передполудневої науки хлопців ще в листопаді м. р. До того часу наука відбувалася пополудні в будинку семинарії У. П. Т. при вул. Мохнацького ч. 12. Розуміється, що наслідком цього фреквенція учнів зросла і є надія, що буде і дальше зростати. Рівночасно Кружок при значній допомозі Головної Управи „Р. Шк." і громадянства виплачує поволі довги, затягнені на викінчення будинку. Залишається ще виправа назовні і осушення будинку довкола, про що мусить подбати нова Старшина.

На Загальних Зборах вибрали: проф. Миколу Ластовецького головою нової Старшини, п. проф. Зарицьку заступницею голови, студ. прав Богдана Ластовецького секретарем (втретє!), п. Івана Баса скарбником (вдруге!), радн. Дениса Гординського господарем, о. Петра Дзедзика і упр. Степана Шведа членами Старшини. Членами Контрольної Комісії вибрані: п. Іван Вовк, дир. Микола Мороз і радн. Микола Мельник.

Дуже непріємне вражіння робили на Зборах Кружка дикі витуки деяких невідповідальних людей, котрі по всякій імовірности були спеціяльно зорґанізовані, щоби перешкоджувати правильному ходові Загальних Зборів Кружка. *А. Л.*

Ще в справі початків української нації.

Полеміка в якій-небудь науковій справі тільки тоді хосенна і тільки тоді може причинитися до висвітлення зачіпленої справи, коли вона ведеться науковою методою, значить, коли обі спорячі сторони стараються свої твердження піддержати арґументами, які мали би вартість наукових доказів. Тому, відповідаючи в „Ділі" з 26. грудня 1930 р. на закиди д-ра Чеховича, я навів потрібні доказові цитати з літопису, з торговельних договорів, покликувався на устійнені і загально відомі історичні факти і т. ін. Колиж тепер д-р Ч. у своїй дупліці в „Ділі" з 6. І. 1931 р. тільки вдруге переповідає все те, що вже раз зовсім голословно висказав у попередній статті, і знова не подає ні одніського арґументу на підтримку своїх тез, виголошуваних з подивугідною самопевністю у проповідницько-навчальнім тоні — вважаю всяку дальшу полеміку з ним за недоцільну і зайву. Такий спосіб зовсім не доведе до вияснення зачіпленого питання, бо субєктивні погляди й інсинуації ніколи не набирають наукової цїли через саме тільки голословне та вперте повторювання. *Мирон Кордуба.*

—o—

Папська енцикліка про християнське подружжа.

ПАТ повідомляє, що дня 8. січня ц. р. появилася в „Osservatore Romano" папська енцикліка, що починається словами „Casti connubii" і в якій говориться про християнське подружжа. Енцикліка обіймає в оригіналі 54 сторінки машинового письма. Повний її титул такий „Про християнське подружжа у відношенні до умовин, потреб і непорядку, що панують у родині та суспільности". В енцикліці підкреслюється, що подружжа є Божою інституцією, тайною, яку встановив Христос, а далі стверджується, що люди дуже часто понижують подружжа, висміваючи його не тільки на сцені й на екрані, в щоденниках і повістях, але й у родинному житті та забуваючи на подружі обовязки. Метою енцикліки пригадати людям святість подружжа, привернути його гідність та вказати на засоби, якими треба уздоровити цю християнську інституцію, що є найбільшим добром родин, народів і цілого людства. Енцикліка поділена на три розділи: у першому говориться про цілі подружжа, у другому про провини супроти дітей, подружої вірности і нерозривности подружжа, у третьому про пропаганду неопоганства.

Сензаційний скандал у Франції.

Вся французька преса розписується широко про небувалий досі політично-фінансовий скандал, про т. зв. „Аферу Устріка". Німецька преса не скриває своєї радости, що у французькому політичному світі скоївся скандал, який дорівнює ославленій Панамі. Виявлена афера „короля біржі" Устріка скомпромітувала досі 45 осіб із дипльоматичних кол ріжних таборів і партій, а якщо вірити німецьким інформаціям, то навіть Тардіє був „клієнтом Устріка", брав участь у цій великій фінансовій корупції. Політики, посли, міністри, визначні журналісти черпали прибутки із біржевих спекуляцій та стояли в контакті з Устріком. Виявилось, що шеф кабінету міністра фінансів Каджіо дістав свого часу від Устріка 180 тисяч франків, обіцявши за те стояти на услугах його біржевих спекуляцій. Палата біржі диктувала свою волю визначним політикам. Слідча комісія створена в цій справі ствердила, що дві редакції ґерманофільських ґазет черпало з каси Устріка, а саме редакції часописів „Кводіціен" і „Вольонте". Слідча комісія виявляє щораз то нові чорні сторінки цієї небувалої афери. Останні відомости голосять, що учасники цієї афери, посли французького парляменту за обильні оплати допомогли Устрікові дістати дозвіл на введення до краю закорд. цінних паперів. Доказано, що високий урядовець, повірник Тардія, Мілльо діставав від Устріка постійні хабарі та використовував політичні впливи для біржевих спекуляцій. Цікаве те, що найбільше скомпромітований в цій афері б. табор Тардія, т. зв. „національна більшість". Слідство проти учасників афери продовжується.

ОСТАННІ ВІСТИ

СОЙМ.

Пленарне засідання сойму буде у вівторок.

СЕНАТ.

Маршал Рачкевич скликав засідання сенату на 13. січня.

СІРНИКОВА УМОВА.

Дня 10. ц. м. відбулося цілоденне засідання скарбової комісії, на якій розглядано сірникову умову уряду зі шведською фірмою Кройґера. В дискусії забрав голос пос. З. Пеленський. Докладний перебіг засідання подамо в найближчому числі.

ЕКСПОЗЕ МІН. ЗАЛЄСЬКОГО.

Дня 10. січня у соймовій комісії закордонних справ виголосив експозе міністр закордонних справ Залєський. М. і. сказав, що польська закордонна політика основується тепер більше ніж колинебудь на сконсолідованих силах народу, репрезентованих у парляменті. Прикметою польської закордонної політики є миролюбивість.

Про національні меншини сказав, що становище Польщі в меншиновій справі нераз мотивував на міжнароднім терені. **Меншинам треба забезпечити повну свободу розвитку, національну, віроісповідну та культурну свободу.** Становище це не лише основане на польських толерантних традиціях у тій ділянці, а подиктоване теж щирою журбою за долю наших братів, що є поза кордонами Польщі. В цьому теж розумінні стоїмо на становищі льояльного виконування постанов, що випливають із приннятих міжнародніх зобовязань. Та при цій нагоді мушу ствердити, що польський уряд протиставиться рішучо й енерґійно всяким спробам вихісновувати меншиневу справу для побічних цілей і протидержавної акції. На жаль стоїмо знову перед виступами нашого сусіда на меншиневому тлі. Наслідком форми, яку прибрали ті виступи, та наслідком засобів, якими послугується, здається, що хочуть перенести цю справу з площини строго річевих розглядів на заг.-політичний терен. Сумніваюся, щоби така тактика була в інтересі меншин і їх доброго співжиття зі суспільністю. Якже-ж уявити собі, щоби польська суспільність прикро не відчувала тих безупинних виступів по другому боці нашого кордону, спрямованих проти всього що польське, що стараються зменшити та підкопувати польський авторитет у світі, а що гірше навіть нарушувати незайманість польської держави. Ми виявляємо терпеливість і холоднокровність, та годі забувати, що коли підюджується одну сторону, не можна вимагати від другої сторони любови. Становище Польщі в тій справі зясоване виразно в ноті, переданій секретаріятові Ліги Націй. З відповіди виходить ясно щире бажання Польщі льояльно вияснити положення й усунути всі причини конфліктів і непорозумінь між польською суспільністю і меншинами.

АРЕШТУВАЛИ МИТНОГО НАДКОМІСАРЯ.

На приказ прокуратора львівського окружного суду арештували управителя прикордонної митної сторожі, надкомісаря Вільгельма Кісілевського за вимушування та хабарі.

ПАНЦИРНІ АВТА ТА ҐУМОВІ ПАЛИЦІ ДЛЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Львівська поліція одержала два панцирні авта військового типу, які можна вживати до обстрілювання зі скорострілів і газових бомб. Крім того дістала поліція якусь скількість озброєння: панцири на груди, щит, шолом і ґумові палиці. Подібне зоруження дістала поліція в усіх більших містах Польщі. Від кількох днів відбуваються вправи поліцаїв в касарнях при Казимирівській вулиці у Львові. М. і. кидали ґазові бомби, що витискають сльози та стріляли з ґазової зброї. Поліцаї були в ґазових масках, шоломах і панцирах, що хоронять перед кулями. Хто був без масок, мусів утікати, бо ґаз витискав їм сльози.

НАПАВ НА ВУЛИЦІ ТА ПРОБИВ НОЖЕМ.

У Львові на вул. Зіморовича ч. 18. перед радієвим бюром два молоді опришки напали на Марію Вайхову (Свентокшиська 42) та вирвали їй торбину з грішми. На її крик пустився за ними Василь Черкес (Городецька 55) та придержав одного з них. Тоді опришок пробив Черкеса ножем. Черкес випустив його. Інші люди придержали другого опришка, 16-літнього Маріяна Кіліяна. Він зізнав, що його товариш, який пробив Черкеса, називається Вольф Зайдель. Черкеса відвезли до шпиталю.

САМОГУБСТВО.

У Львові в Стрийськім парку застрілився 23-літній Авр. Шнайд (Божнича 33) практикант фірми Брік (Сапіги 57). Причина: невилічима недуга.

АРЕШТУВАЛИ ЗЛОДІЇВ, ЩО ОБІКРАЛИ ПОЧТУ В РАДИМНІ.

В ночі з 1. на 2. січня вломники вкрали на почті в Радимні около 40.000 зол. і почтових марок вартости ок. 1000 зол. і грошеві листи. Поліція арештувала вже тих вломників, а саме: Ст. Живаковського, Павла Жегошика і М. Кшешовича. Вони сидять в перемиській тюрмі. Злодії лишили на почтовім бюрку записку: „Це нам за тяжко нести, тому лишаємо вам на дорібок" — себто більону і срібних грошей понад 1000 зол. Кшешович, по фаху монтер, сповняв службу при телефонах у Радимні. Коли йому 31. грудня виповіли службу, намовив до влому двох згаданих знакомих із Перемишля. Грошей в арештованих не відібрали.

ВБИВСТВО БІЛЯ ЦЕРКВИ.

У Добростанах (біля Городка Яг.) прийшло біля церкви до суперечки між парубками: Ів. Войцеховським, Вас. Гулем і Гр. Буком. Войцеховський, пробитий ножем у груди й руку, помер. Гуля зранили двічі в голову, а Букові відірвали палець. Причиною бійки було те, що Гуль закинув Войцеховському крадіж.

ВБИВСТВО ЦІЛОЇ СІМІ.

У с. Романово (пов. Луцьк) убито родину Бондарчуків: Кирила, Гната та Марка. Ранені тяжко: Федь Бондарук, Ольга Романикова й діти. Злочину доконали син і внук убитого Кирила Бондарука. Вони признались до вини.

КРОВАВІ СУТИЧКИ В БРЕСЛЯВІ.

До Бресляву приїхав канцл. Брінінґ. Біля двірця зібралася юрба. Поліція розігнала її й опорожнювала сусідні вулиці. Як зявилося канцлереве авто демонстранти підносили ворожі оклики. Один офіцир поліції був сильно контужений, бо впав із коня. Побили одного поліцая. Виновника арештували. Взагалі арештували 19 демонстрантів.

ПОМЕР КЛ. АНЕ.

У Парижі помер письменник і журналіст Кльод Ане. Він народився у Швайцарії. Його правдиве назвище Жан Шопфер.

СПОРТ

ГОКЕЙОВІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

Україна-Гасмонея 4:0 (2:0, 1:0, 1:0).

Лехія-Україна 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Змагання ці відбулися за золоту чашу, уфундовану Лехією, в яких беруть участь крім фундаторів ще отсі клюби: Погонь, Чорні, Україна і Гасмонея. Перші змагання в цій серії розіграла Україна з Гасмонеєю в суботу і перемогла її високоцифрово (4:0). Стрільцем усіх воріт був Труш, найліпший грач на леді, що незвичайно ефектовно обіздив усіх противників і створював поспішно перед воротами Гасмонеї небезпечні ситуації. Незлими виявилися ще Петрів у нападі й оборона з воротарем.

Другі змагання в цій-же серії з Лехією (в неділю) програла Україна 1:0, при чому цей одинокий голь впав з відсторони („офсайту"), чого, на жаль, судя не запримітив. Україна виявилася в цих змаганнях цілком рівнорядним противником А-клясової Лехії, яка виграла меч тільки завдяки щастю і вмілому обставлюванню Труша.

Суддював у суботу п. Стшелецький, у неділю п. Кухар. Публики в суботу небогато з уваги на невідповідну пору, в неділю до 700 осіб.

Погонь-Чорні (5:1 (2:0, 3:1, 0:0). Змагання за чашу Лехії. Знаменита гра Погоні, для якої чотири голі стріляв Маурер.

Львовянка-Гасмонея 4:0 (0:0, 3:0, 1:0) змагання за мистецтво Б-кляси

—o—

Вистава виробів „Гуцульського Мистецтва“ у Варшаві.

В грудні 1930 р. перед самими латинськими святами Різдва рухлива та підприємчива спілка „Гуцульське Мистецтво“ з Косова влаштувала у Варшаві виставку своїх мистецьких виробів. Ця виставка зробила на варшавському ґрунті помітне враження. Відвідали її між іншим численні закордонні представництва, акредитовані в Варшаві та живо заінтересувались українським народнім мистецтвом. Деякі з них поробили поважні закупи. Крім ділового, чисто торговельного значіння для „Гуцульського Мистецтва“ мала ця виставка ще й ту загальноукраїнську користь, що спопуляризувала серед впливових чужинців наші народні мистецькі вироби, як килими, вишивки, дереворізьби і т. п.

Заінтересувались виставкою і деякі варшавські круги, що виявилось між іншим тим, що „Секція підтримування краєвого виробництва“ при варш. „Музею Промислу та Рільництва“ наділила „Гуцульське Мистецтво“ за цю виставку „дипльомом признання“.

З наведеного бачимо, що „Гуцульське Мистецтво“ старається поширити якнайдалі свої взаємини у широкому світі, популяризуючи при цьому попри свої вироби ще й українське імя та підготовляючи таким чином чимраз-то кращі перспективи для свого власного розвитку й росту. Побажатиб тільки, щоби ця спілка осягнула на тій дорозі якнайкращі успіхи та принесла своїми виробами і якнайліпшу славу українському імени.

Відвідувач.

Що чувати з України?

„Комуніст“ пише, що довголітнього комісаря фінансів Радянської України Полоза усунено зі становища. Полоз в р. 1918 брав участь у національнім українськім дусі, а потім перейшов до комуністів. В останньому році він належав до опозиції, тому його, як націоналіста усунено.

Вийшли на волю.

Дня 5. січня ц. р. вийшли на волю після майже 6 тижнів сидження в луцькій тюрмі пп. В. Островський, Ол. Ковалевський, В. Власовський та Ів. Бондарук. Слідство проти них ще не скінчене і всі вони дальше під поліційним доглядом.

НОВИНКИ

— **До наших співробітників!** Редакція „Діла“ просить вибачення всіх своїх постійних вірних співробітників і тих принагідних, що прислали фейлетони та статті до різдвяного числа, а не найшли їх у ньому. Ми дістали стільки матеріялу і деяка його частина прийшла з таким спізненням, що, на жаль, не могли його використати у святочнім числі, а приневолені відложити його до найближчих чисел.

— **Традиційний Маланчин Вечір** улаштовують для членів і запрошених ними гостей Т-во „Українська Захоронка“ і „Бесіда“ дня 13. січня ц. р. в салях Бесіди. **Початок год. 9. веч.** Музика Кордіка.

— **На карти „Рідної Школи“, що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди Празника Різдва Христового** зложили дальше отсі Вп. Громадяни(ки) зі **Заліщик:** д-р Стефанович Роман, адвокат 2 ам. дол.; в золотих: д-р Маріян Долинський, лікар 10, Василь Бараник, б. сенатор 8.60, Стажинська Марія 5, Ястрибський, суддя 5, Кашовський, суддя 5, Глинський Микола 5, Волошанський, проф. 5, о. Попадюк Василь 5, Будзинська Розалія 5, Марія Скоробогач 4.20, Іван Рачок 3, Григорій Чехович 2.50, Жулевич, проф. 2, Сухорська Іванна 2, Дембицька Анна 2, Фірманюкова Марія 2, пп. Деркачі 2, пп. Шухи 2, Юркова Марія 2, Суярко Федір 2, Юрійчук 2, Панас Маріян 2, одна особа 1 зол. — Хто слідуючий?

— **Наш театр приїзджає до Львова.** Дня 19. ц. м. приїзджає на кілька вистав до Львова наша найкраща театральна трупа, що грає під фірмою Кооперативи Український Театр (станиславський театр ім. І. Тобілевича). Гратимуть у салі „Уль“ при вул. Оссолінських 10. На першу виставу піде оперетка Офенбаха „Гарна Олена“, на другу, 20. ц. м., „Жінка, яка вбила“, песа Сіднея Ґаржса, на третю, 21. ц. м., „Троянда Стамбулу“. Білети в ціні від 1 до 3 зол. раніше можна дістати в „Українськім Базарі“ при вул. Руській.

— **Маланчин Вечір** в салях Народньої Гостинниці улаштовує Т-во „Українська Захоронка“ в дні 13. січня.

— **Українське населення періферій Львова,** як нас повідомляють, позбавлене всякої опіки не лише зі сторони наших освітньо-культурних і політичних організацій, але й духовних. Цілі хмари наших кунгорів, аквізиторів на ріжні датки увихаються лише по центрі міста, перешкоджуючи часто-густо в праці по наших установах, але на периферіях міста до прив. мешкань ніхто не покажеться. Там живе може 80 проц. усього українського населення Львова, та ними ніхто не інтересується. Підчас виборчої роботи не заглянув туди ні один висланник виборчого комітету, ніхто не постарався, щоб наші люди одержали свої „нумерки“, ніхто не дав інформації, де і як голосувати, туди ніхто не прийде за датком на „Рідну Школу“, ані за іншими збірками. Це наш інформатор ствердив на самому собі, бо мешкає від весни в районі Городовської вулиці і бачить, що тут що друга стрічна людина говорить по українськи, але всі вони забуті нашими центральними установами, що не лише ослаблює наших громадян на дусі, але й позбавляє наші народні організації цього доходу, який вони моглиб мати, притягаючи до національних чинитьб теж і ці одиниці, які живуть поза центром міста. Наш інформатор говорить далі, що напр. цьогорічні Різдвяні Свята обходив без традиційної „просфори“, бо парохія зовсім про те не подумала, щоб рознести „просфору“ по хатах, як це роблять приходські уряди в центрі міста. А цеж не є ані праця велика, ані кошт великий, а навпаки, це є свого роду дохід даної парохії, колиб бачили, що про них хтось свій думає... А то замість нашого дяка з проосфорою — ходив по всіх домах органіст з оплатком... Треба це тим більше піднести, що на периферіях міста живе таке населення, яке дуже скоро винародовлюється. Отже опіка і звязок з тим населенням потрібні більше, як деинде.

— **Приїзд Рубінштайна до Польщі.** Відомий шаховий мистець Рубінштайн приїздить в найкоротшому часі до Польщі, де дасть низку сеансів гри одночасної і на кількадесяти шахівницях в ріжних клюбах і шахових осередках. Львівський Клюб Шахістів рішив разом із 10 львівськими клюбами і шаховими секціями уладити у Львові сеанс одночасної гри Рубінштайна. Засідання організаційного комітету в цій справі відбудеться в понеділок 12. ц. м. в год. 18.30 в льокалі Л. К. Ш. (каварня Севіля).

— **Чехословаччина припинить допомогу емігрантам.** В чеській пресі появилась новинка, що уряд ЧСР рішив припинити всяку допомогу для еміграції із теренів б. Росії та Польщі. Ця новинка викликала серед емігрантів велике схвилювання, тому, що тисячі осіб опиняться без праці і допомоги.

— **Згорів замок архикнязя.** Як подають зі Зальцбургу, старинний замок Верфен, що належав до архикнязя Евгена, брата Карла Степана із Живця, згорів до тла. Замок був цінною історичною памяткою давньої архитектури.

— **Ідуть морози.** На Сибірі запанували великі морози, що сягають 34° Цельзія. Ця хвиля морозів котиться на південь і захід.

Чума. Французька преса подає, що в Альжирі вибухла епідемія чуми. Досі вмерло 43 особи.

— **Так мовить генерал Міллер.** Наступник генерала Кутепова, ген. Міллер у розмові з англійськими журналістами сказав, що російська еміграція при допомозі европейських держав готова утворити стотисячну армію і в слушний мент розпочати нову війну проти большевиків. Досі еміграція вишколила 10.000 вояків. На випадок военної акції ген. Міллер має надію збільшити своє військо 500-тисячною армією добровольців на теренах нинішнього СРСР. Ця акція бистрим походом двигнеться на Москву.

— **Значіння цукру у відживі.** Кожним рухом, віддихом, при кожному ударі серця спалюються головні складники нашого організму. Джерелом нових сил людського тіла є між іншими складниками також цукор. Тому хибою є думати, що цукор є тільки лакітка чи додаток до страв, бо цукр є дуже важним засобом відживи. Відомо як діти пропадають за цукром. Це тому, що діточий організм потрібує конечно складників, які є в цукрі. Доброю прикметою цукру є те, що він легкостравний. Помилкою є погляд, що цукор спричинює недугу цукриці і псує зуби, бо причини цукриці є цілком інші, а людина, яка добре чистить устну яму матиме зуби здорові хочби живилась самим цукром. Всім відомо також, що цукор належить до дешевих харчевих продуктів, тому слід би вживати цукру далеко більше ніж це було досі.

— **Що може заздрість?** Вязничний дозорець із Рівного Лукавський жив від довшого часу із жінкою в незгоді, підозріваючи, що вона зраджує його. На днях підчас сварки Лукавський вхопив багнет і пхнув ним у живіт своєї жінки. Жінка впала непритомна на землю, а заздрісний чоловік, побачивши, що він вдіяв, побіг до хати і підрізав собі бритвою ґорло. Все це сталось на очах дітей, які вчинили страшний крик. Збіглись сусіди і пробували урятувати жінку Лукавського, але вона зараз померла від ран.

— **Облога бандита.** Микола Коленко мав на своїй совісти кілька вбивств і напалів не тільки в Польщі, але і в Чехії, де перебував на гостинних виступах. Вкінці чеська поліція вислідила його в одній цегольні у Пеховичах недалеко Моравської Острави й окружила будинок, щоби бандита арештувати. Коленко стріляв через вікна до чеської поліції і видно мав багато муніції, бо стрілянина тревала дуже довго. Не бажаючи наражувати свого життя, поліціянти перестали наступати на цегольню, а тільки облягали її, щоби голод примусив бандита віддатись в руки влади. Так воно і сталось: Коленко сидів в опущеній цегольні дві доби, думаючи, що його лишать у спокою, а коли дуже зголоднів, то перестав стріляти і сам зложив зброю та дав себе арештувати.

— **Із трагедій на тлі колективізації.** На польсько-радянськім кордоні в районі Ракова червоноармеєць Іван Горський застрілив червоного старшину Теплушкина і в листі, залишенім біля трупа написав, що вбиває цього комуніста із пімсти за те, що більшовики вислали його батька на Сибір за спротив проти колективізації. Іван Горський хотів потім утекти до Польщі, а коли це йому не вдалось, він сам застрілився, щоби не попасти в руки ДПУ.

— **Ріжні вісти.** Підчас бурі у фінськім заливі затонув рибацький корабель, а з ним затонуло 25 осіб. — На Каспійськім Морі буря спричинила смерть 53 рибаків. — Дня 8. ц. м. в Німеччині начислено 4.357.000 безробітних. — На відомого мистця боксера Карпентієра напали в Ню Йорку бандити й забрали в нього гроші, дорогоцінности та повтікали його-ж автом. — В Будапешті поліція викрила тайну комуністичну організацію на чолі із редактором Осипом Ренцем. — Преса подає, що Троцький вибирається до Норвегії де в столиці прочитає реферат проти Сталіна. — У Льондоні померла наглою смертю підчас сну рідна сестра англійського короля, 64-літня княжна Вікторія. — За останній тиждень у французьких Альпах згинуло від нещасливих випадків 8 туристів. — На ювилейнім святі фільософа Бельше промовляв між іншими Ґергардт Гавптман.

— **Подяка.** Високоповажаному д-рові Маріянові Панчишинові складаю щиру подяку за незвичайно дбайливий і вповні успішний лікарський догляд у часі мого перебування у Бриґідках у Львові, по Берестю. — Богородчани, 6. січня 1931. — **Д-р Осип Когут.**

Хроніка в кількох рядках.

— З нагоди висвітлювання у Вільні пацифістичної фільми, переробленої з відомої повісти „На Заході без змін“, відбулися бурхливі демонстрації вояовничих гаймверівців і гітлерівців. Демонстрації прийняли антисемітський характер.

— Варшавська міська рада має бути розвязана; кандидатом на державного комісаря є волинський воєвода Юзефський.

З хроніки самогубств.

В будинку філії львівської політехніки при вул. Уейського ч. 1, в кабінеті проф. Губіцького, відібрав собі життя вистрілом з револьвера доцент політехніки, **інж. Кукавський Жиґмонт**. Причина самогубства — нервовий розстрій.

В ночі з середи на четвер поповнила у Львові самогубство **Олена Ковальська**, зам. при вул. Войтовській ч. 6. Ковальська напалила сильно в печі, а потім заткала комин і рано була вже нежива. Причина — нещаслива любов, бо її наречений відіслав їй на днях всі листи.

На тлі родинних відносин позбавилася життя 14-літня **Лукія Зеліг**, зам. при вул. Арцішевського. Нещасна дівчина отруїлась світляним газом.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Від Ред.: На першій стороні нинішнього числа „Діла“ найдуть читачі повідомлення окружного суду у Львові про ухилення конфіскати поданого нижче некрольогу. Містимо його ще раз в цілости, а місце, яке було підпало конфіскаті, подаємо товстим друком.

Михайло Кіщера, селянин з Коцурова, пов. Бібрка, помер внаслідок відомих подій у Львові дня 14. грудня ц. р. Похорони відбулися у вівторок 16. ц. м. з каплиці Анатомії при вул. Пекарській на Янівське кладовище.

Покійний, молодий 30-літній господар, був одним з найкращих освітніх робітників у Бобреччині. Тип інтелігентного, освіченого селянина (скінчив чотири кляси гімназії) — він горів жаждою знання і старався набуте знання подати й іншим. Був головою читальні „Просвіти“ в Коцурові і працював активно у всіх освітньо-культурних та економічних господарських товариствах свого села.

Наслідком побоїв його і так слабе здоровля підупало зовсім. Не помогла й переведена тяж-

ка операція в санаторії „Віта“ при вул. Листопада.

Похорони покійного Кіцери Михайла відбулися при участи кількадесятьох громадян з його села і горстки львівської інтелігенції. В поході несено чотири вінці від коцурівських установ. Іменем освітніх робітників прощав покійного діяча п. Петрик під голосні ридання усіх учасників похорону. В. Й. П.!

Данило Гриновець, емер. управитель школи в Стрілисках Нових, помер у Львові в 47-ім році житття. Похорони відбулися в Стрілисках дня 22. грудня 1930. при участи околичного духовенства і дуже чисельно зібраних місцевих та сусідніх громадян. Перед домом чит. „Просвіти“ гром. Олекса Мацьків зворушливими словами прощав Покійника як зразкового учителя, горячого патріота й тихого, але ревного члена всіх місцевих установ, у яких був душею. В церкві прощав Покійного о. Теофіль Прийма, а над гробом учит. Вітошинський в імени учительства і „Взаїмної Помочі“. — В. Й. П.!

Інж. Віктор Лучків, б. ректор Української Політехніки у Львові, визначний фаховець, знаменитий гідрольоґ, ґеольоґ і знавець водного права, помер, як ми вже подали, траґічною смертю в Мисловицях. Як тепер показується, поповнив він самогубство, кинувшись під колеса поїзду. Причина цього кроку — духова депресія, викликана постійними доносами шовіністичних кругів на Шлеську проти його особи, зокрема часті переношування, а вкінці й утрата місця. З витинків польської опозиційної преси на Шлеську, які нам прислано (ендецькі „Курер Заходні“ з 1. січня, „Експрес Заглембя“ й ін.) виходить недвозначно, що причиною смерти пок. інж. Лучкова була сліпа й неперебірчива нагінка деяких польських кругів на нього за його минуле і за те, що й тепер мав відвагу подавати в персональному листку свою українську народність. Нижче містимо присланий нам допис з Катовиць про останні хвилини й похорони пок. інж. Лучкова.

*

Останні хвилини і похорон інж. Лучкова.

Катовиці, 7. січня 1931.

Про останні хвилини б. ректора Української Техніки у Львові, визначного нашого громадянина інж. Віктора Лучкова приносить преса деякі подробиці.

Йдучи з самовбивчим наміром на дворець у Мисловицях, інж. Лучків стрінув біля трамваєвої зупинки знайомого інжиніра, з яким найспокійніше балакав на обоятні вже тоді для нього теми. Відтак чекав, аж знайомий сів до трамваю, покивав на прощання рукою і пішов на дворець.

З дому не взяв зі собою нічого, тільки гроші на дорогу до Мисловець і на перонівку. В середину капелюха вложив візитну карточку, яка в дійсности одинока вилеґітимувала нещасливого самовбивника, котрого голову в дрібязґи рознесла льокомотива.

В неділю 4. ц. м. біля год. 3.30 попол. рушив з трупарні похід з тлінними його останками. На переді несено шість вінців, з тих один від Українського Технічного Т-ва зі Львова й один з жовто-голубими лентами від шлеських українців. Інші були від родини, його співробітників-поляків і фізичних працьовників, яких був недавно загально любленим шефом.

Священика не було.

Похоронні марші робітничої орхестри, яка йшла за вінцями і не спочивала всю дорогу, розсівали частинно важкі думи його приятелів.

За караваном ішла його пасербиця і більш сотні ближчих і дальших знайомих.

Від брами кладовища, на якому вже давно спочиває його дружина, до розритої могили несли домовину інжиніри, українці і поляки. Промови заборонені і тільки в кількох словах подякував зібраним старий його приятель з львівської політехніки.

Грабар, сповняючи частинно обовязки духовника, почав голосно молитву, яку відтак підхоплювали присутні. З глибоким пієтизмом схилились сотні голов, коли після того зацарила гнітуча мовчанка. Посипались грудки землі з рук приятелів і небавком почала рости нова могила.

Без хреста, бо це — самогубець.

Біля нього самі такі могили.

Може колись стане там памятник, скажіу краще, може колись бодай кости Покійника переїдуть на рідну Землю.

Silesianus.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Львів, січень 1931. Зміст: І. Кривченко: Поезія; Виставка у Стокгольмі і домашній промисл у Швеції (стаття Яр. Музикової); Загибаючі типи; О. Н.: Зимові радощі; А. Свенціцька: Французька жінка XVIII. віку; К. Малицька: Різдво на Далекому Сибірі; Степан Цвайґ: Жінка і краєвид; Біля лямпи; Хроніка; Моди; Ріжні роботи.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ, педагогічно-методичний місячник. Видає „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“. Львів, 1. січень 1931. Зміст: Національне виховання; Перший педаґоґічний часопис на Наддніпрянщині 1910—14 р.; Значіння соціяльної психольоґії для виховання; Головні напрямки сучасної психольоґії; Про трудову школу на Великій Україні; Що то є педольоґія??; Огляд педаґоґічного й освітнього руху; Хроніка, Критика; Методика і шкільна практика.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР. Орґан Т-ва „Сільський Господар“ у Львові, 1. січня 1931. Ч. 1. (Різдвяне число).

ВІСТИ З ЛУГУ. Львів, січень 1931. Ч. 1. Різдвяне число.

СЕЛО. Неперіодичний орган Українського Аґрарного Т-ва. Прага 1931. Ч. 4.

PRASA. Organ polskiego związku wydawców. Czasopismo poświęcone sprawom wydawniczym i prasowym. Warszawa, listopad-grudzień, 1930. № III.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 12. січня, год. 7.30 „Фальштаф“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Понеділок, 12. січня, год. 7.30 веч. „Нова подружа умова“.

Малий Міський Театр:

Понеділок, 12. січня, год. 7.30 веч. „Легкодушна сестра“, комедія Пежинського. (Премієра).

Театр Новин (в салі кіна „Кольосей“):

Понеділок, 12. січня, година 7·30 веч. „Не дайкося“ ревія. Ціни знижені.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Королева гузарів. Люди-риби.

ЛЕВ: Звукова фільма: „Іванко Музика“ (на осн. Фердинанда Ґетля).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Неаполь співаюче місто“ (Кепура, Бриґ. Гельм).

ОАЗА: Звукова фільма: „Корабель комедіянтів“.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Смолоскип“.

ПАН: „Сильна людина“.

ПАСАЖ: „Таємний їздець“. Звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „За гріхи батьків“.

ФАТАМОРҐАНА: „Голгофта чесної жінки“ (Можухін).

ХИМЕРА: Королева джесбенду.

СТИЛЕВЕ: З димом пожеж. (Джен Мурат).

УТІХА: „Залізна маска“ (Фербенкс).

Програма радіо.

Понеділок 12. І. 1931.

Варшава (1411,7) 16·45 Еспанські пісні. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·00 Музичні продукції. **Талін** (296,1) 19·05 Мандолінова орхестра. **Букарешт** (394,2) 20·45 Співачка Георгесса. **Берлін** (419,) 17·00 Пісні, співає Карл Ельсберґ. **Рим** (441,2) 17·30 Академія фільгармонії. **Прага** (486,2) 12·30 Радіоорхестра. **Відень** (516,3) 15·20 Капеля Буббіндера. **Будапешт** (550,5) 17·25 Концерт. **Харків** (938) 16·00 Концерт для дітей. **Ленінград** (1000) 16·00 Концерт. **Париж** (1725,1) 25·45 Концерт.

Вівторок 13. І. 1931.

Варшава (1411,7) 17·45 Популярний концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·25 Патетичне тріо Глінки. **Берлін** (419) 16·30 Концерт молодих мистців. **Рим** (441,2) 12·15 Легка музика. **Прага** (486,2) 19·00 Концерт сліпців. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Ґайґера. **Будапешт** (550,5) 17·25 Циганська музика. **Харків** (938) 16·00 Фрагменти опери. **Ленінград** (1000) 16·00 Концерт. **Москва** (1481) 15·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 1165

Камінка Струмилова:

14. І. „Паяцик“, оперетка.
15. І. „Меді“, оперетка.
16. І. „Церковна миш“, комедія.
17. І. „Циганка Ава“.
18. І. „Маруся Богуславка“.

Українська Студ. Громада у Варшаві подає до відома, що з огляду на те, що вона була примушена покинути свою стару домівку, всі листи і часописи до неї слід слати на адресу: Warszawa, Poczta Główna, Skrz. № 625.

Реферат проф. Огієнка у Варшаві. В суботу дня 17. січня ц. р. в салі варшавського університету відчитає проф. Іван Огієнко реферат на тему: „Свято української культури: 350-ліття Острожської Біблії“.

Відчити в „Союзі Українських Купців“. У домівці „Союзу Українських Купців“, Львів, Підвалля ч. 9. І. пов., відбудуться такі відчити: Дня 11. січня, неділя, год. 10. рано: **Дир. Мир. Гаврисевич: „Про банк і його діла“.** — Дня 18. січня, год. 10. рано: **Гр. Гануляк: „Про сучасне положення торговлі і промислу“.** — Дня 25. січня ц. р. год. 10. рано: **Дир. Д. Коренець: „Про виховання купецької молоді“.** — Дальші відчити будуть оголошені пізніше. — Купці і промисловці повинні гремільно в означених речинцях явитись на відчити, а Виділ „Союзу Українських Купців“ буде теж гостям дуже радий.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.